

Mogulones pallidicornis (GOUGELET et H. BRISOUT DE BARNEVILLEI, 1860)

– Wyżyna Lubelska: Lublin – rezerwat „Stasin” (FB07), 2 VI 2004, 3 exx., złowione na miodunce (*Pulmonaria* sp.), w runie grądu *Quercus-Fagetum*, leg. A. PTASZYŃSKA, det. et coll. R. GOSIK.

Gatunek troficznie związany z miodunkami. Zasiedla stanowiska ocienione i wilgotne (niektóre zbiorowiska leśne, doliny potoków i rzek). Notowany z Europy, Kaukazu i Syberii. W Polsce wykazany z 12 krain, w niektórych tylko z pojedynczych stanowisk. Na Wyżynie Lubelskiej znany zaledwie z jednego stanowiska w rezerwacie „Bachus” (CMOLUCH i in. 1990: *Fragm. Faun.*, **33**: 383-391).

Rafał GOSIK, Aneta PTASZYŃSKA, Robert ROZWAŁKA, Bernard STANIEC
Zakł. Zool. UMCS, Lublin

408. *Longitarsus reichei* ALLARD, 1860 (*Coleoptera: Chrysomelidae*), nowy dla fauny Polski

Longitarsus reichei ALLARD, 1860 (*Coleoptera: Chrysomelidae*), new to the Polish fauna

KEY WORDS: *Coleoptera, Chrysomelidae, Longitarsus reichei*, new record, SE Poland.

Longitarsus reichei ALLARD, 1860 należy do grupy najmniejszych gatunków długostopek związanych troficznie z babkami – *Plantago* L. lub przetacznikami – *Veronica* L. Najpospolitszym gatunkiem z tej grupy jest *Longitarsus pratensis* (PANZER, 1794), szeroko rozmieszczony w zachodniej Palearktyce. Grupa ta doczekała się niedawno rewizji (LEONARDI, DOGUET 1990: *Atti Soc. Ital. Scien. Nat. Mus. Civ. Stor. Nat. Milano*, **131**: 13-74). W jej wyniku, zaliczono do niej 10 gatunków. Część z nich uchodziła do tej pory za synonimy *Longitarsus pratensis* (PANZ.) i *L. scutellaris* (REY, 1873). *Longitarsus reichei* ALL. przez długi czas uchodził za „nomen dubium” i dopiero w latach 60. ubiegłego wieku potwierdzono jego odrębność. Opisany został z Anglii i Francji; autorzy rewizji grupy „*Longitarsus pratensis*” podają go ponadto z Hiszpanii, Holandii, Niemiec, Czech, Rumunii, Serbii, Bułgarii, Włoch, Iranu i ogólnikowo z Kaukazu. Szerokie rozmieszczenie i rośliny żywicielskie (*Plantago major* L. i *P. lanceolata* L.) wskazywały na możliwość odnalezienia tego gatunku w Polsce. W materiałach dostarczonych mi przez Marka WANATA znalazłem trzy okazy tego gatunku złowione w okolicach Chełma na Wyżynie Lubelskiej:

– Wyżyna Lubelska: Brzeźno ad Chełm (UTM: FB87), 19 VII 2001, 2♂♂ 1♀, leg. M. WANAT.

Z dotychczasowych obserwacji wynika, że *L. reichei* ALL., podobnie jak należący do tej samej grupy i bardzo do niego podobny *L. minimus* KUTSCHERA, 1863, wybierają w Polsce stanowiska suche i ciepłe, o charakterze kserotermicznym, w przeciwieństwie do eurytopowego *L. pratensis* (PANZ.), który łowi się zarówno na mezofilnych łąkach, kserotermach, murawach psammofilnych, jak i w środowiskach ruderalnych.

W Polsce znaleziono do tej pory cztery gatunki z tej grupy: *L. pratensis* (PANZ.) – pospolity w całej Polsce, *L. lewisii* (BALY, 1874) – prawdopodobnie w całym kraju, ale rzadko łowiony (był on do tej pory wykazywany pod nazwą *L. scutellaris*, ale prawdziwy *L. scutellaris* wy-

stępuje prawdopodobnie tylko w południowej Europie i wszystkie doniesienia o złowieniu go w Europie Środkowej należy odnieść do *L. lewisii*), *L. minimus* (KUTSCH.) – znany tylko z kilku stanowisk kserotermicznych w Dolinie Nidy, na Wyżynie Małopolskiej, Wyżynie Lubelskiej i Roztoczu, ostatnio złowiony w granicach Lublina i *L. medvedevi* SHAPIRO, 1956 – również kserotermofilny gatunek podawany tylko z kilku stanowisk w południowej Polsce, a liczna jego populacja utrzymywała się przez wiele lat w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Wrocławskiego. Wszystkie gatunki z grupy „*L. pratensis*” są bardzo do siebie podobne i trudne do oznaczenia. Bardzo dobry klucz do ich oznaczania, z licznymi ilustracjami, znajduje się we wspomnianej powyżej rewizji tej grupy.

Pragnę podziękować Markowi WANATOWI za przekazany mi materiał wykorzystany w tej notatce.

Lech BOROWIEC, Inst. Zool. U.Wr., Wrocław

409. *Riolus subviolaceus* (Ph. MÜLLER, 1817) (Coleoptera: Elmidae) w Pieninach

Riolus subviolaceus (Ph. MÜLLER, 1817) (Coleoptera: Elmidae) in the Pieniny Mts.

KEY WORDS: *Elmidae*, *Riolus subviolaceus*, new record, Pieniny Mts., S Poland.

Z rodzaju *Riolus* MULSANT et REY, 1872 obejmującego w zachodniej Palearktyce 4 gatunki, z terenu Polski wykazano dotychczas *R. subviolaceus* (Ph. MÜLLER) i *R. cupreus* (Ph. MÜLLER). *Riolus subviolaceus* zaliczany jest do grupy owadów stenotopowych. Występuje wyłącznie w strumieniach i potokach górskich oraz ciekach wodnych o dużej zawartości wapnia na terenach nizinnych i wyżynnych. Większość swojego życia spędza pod różnej wielkości kamieniami oraz fragmentami drzew, zanurzonymi w wodzie. Rójkę obserwowano w okresie wiosennym. Kopulacja odbywa się pod spoczywającymi na dnie potoków kamieniami. Gatunek ten jest mikrofagiem. Odżywia się glonami. Czasami bywa poławiany na roślinności wodnej. Oddycha tlenem atmosferycznym, rozpuszczonym w wodzie. Umożliwia mu to specyficzny sposób oddychania, zwany plastronowym. Owad ten jest bardzo wrażliwy na różnego rodzaju zanieczyszczenia zmieniające napięcie powierzchniowe wody. Z obszaru Polski był dotychczas podawany jedynie z kilku stanowisk z południowych krain.

Omawiany gatunek owada znaleziono w środowisku odpowiadającym powyższemu opisowi.

– Pieniny: Pieniński Park Narodowy, Głębokki Potok (UTM: DV57), około 150 m od zbiornika retencyjnego w miejscowości Sromowce Wyżne, 29 VII 1998, 2 exx. (♀ ♀), leg. R. ROSSA.

Gatunek nowy dla fauny Pienin.

Zebrane okazy znajdują się w zbiorze autora.

Robert ROSSA, Kat. Entomol. Leśnej AR, Kraków